

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A fordítás elmélete és gyakorlata

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom
1.7. Képzési forma	Nappali tagozatos képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		A fordítás elmélete és gyakorlata				A tantárgy kódja		LLM4027			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Benő Attila, egyetemi tanár								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Domokos Boglárka Orsolya, doktorandusz								
2.4. Tanulmányi év		2	2.5. Félév		2	2.6. Értékelés módja		K	2.7. Tantárgy típusa		Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					23
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					26
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					3
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					2
Más tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral					1
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórásszáma					56
3.8. A félév összórásszáma					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	• Idegen nyelv, román nyelv haladó szintű ismerete.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• C2 Hatékony szóbeli és írásbeli kommunikáció az anyanyelven és románul/idegen nyelven • C5 A mellékszak nyelvének fonetikai, grammatikai és lexikális leírása, illetve ennek használata a szövegalkotásban, fordításban és a nyelvi interakciókban
Transzverzális kompetenciák	CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás. CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri a fordításelmélet alapterminusait és fordítási technikák fogalmait.
Képességek	A hallgató képes eltávolodni a forrásnyelvi szövegtől, felismerve a fordítással járó adaptációs eljárásokat

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni a fordítási folyamatban.
-------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A fordításelméleti alapfogalmak és terminus megértése, szakszerű használata és alkalmazása. Nyelvi készségek fejlesztése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A tantárgy célja megismertetni a fordítás gyakorlati kérdéseinek nyelvspecifikus és általános terminusait, és a szemináriumi interaktív közös fordítások révén fejleszteni a fordítói transzfer kompetenciát. - A témák bemutatása interdiszciplináris perspektíván alapul. A kurzus a fordítás szemantikai, lexikológiai, pszicholingvisztikai és szociolingvisztikai aspektusait mutatja be, valamint a pragmatikai vonatkozásait. Az előadássorozat a következő fordítási kérdéseket hangsúlyozza: lexikális jelentés és stílusérték, pragmatikai adaptáció, nyelvi norma, nyelvi helyesség.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Fordítás és értelmezés	Értekezés Magyarázat Gyakorlat, együttgondolkodás	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
2. A fordítás egysége: a logéma	Problematizálás Magyarázat Értekezés	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
3. Fordítás és transzferabilitás	Problematizálás Magyarázat Értekezés	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
4. Fordítás és adaptáció	Értekezés Magyarázat Gyakorlat, együttgondolkodás	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
5. A fordíthatóság és fordíthatatlanság kérdése	Problematizálás Magyarázat Értekezés	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
6. A nyelvi játékok fordíthatóságáról. Verbális humor és fordítás	Magyarázat Problematizálás Gyakorlati kérdések	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
7. A frazémák megfeleltetése	Értekezés Magyarázat Gyakorlat, együttgondolkodás	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
8. A reáliák fordítása	Értekezés Magyarázat Gyakorlat, együttgondolkodás	8. A reáliák fordítása

9. A filozófiai szövegek fordíthatóságáról	Magyarázat Problematizálás	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
10. A szakrális szövegek fordítása	Értekezés Magyarázat Gyakorlat	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
11. Fordítás és versforma	Előadás Magyarázat Problematizálás	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
12. A fordítás pragmatikai dimenziói	Problematizálás Magyarázat Értekezés	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
13. A gépi fordítás lehetőségei	Problematizálás Magyarázat	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
14. Áttekintés. Következtetések. Összegezés	Magyarázat Gyakorlat, együttgondolkodás	Eszközök:számítógép, videóprojektor (PPT-bemutató)
Könyvészet Benő Attila 2004. Fordítási elvek a 19. században. In: Egyed Emese (szerk.) <i>Szabadon fordította...</i> Kolozsvár: Scientia Kiadó, 7–35. Benő Attila 2006. Fordítás és pragmatikai adaptáció. In: Egyed Emese (szerk.) <i>Ismeretség: interkulturális kapcsolatok a színház révén.</i> Kolozsvár: Scientia Kiadó. Heltai Pál: Kontrasztív elemzés a mai nyelvtanításban és fordításoktatásban, <i>Modern Nyelvoktatás</i> 2016. 1-2 sz. http://epa.oszk.hu/03100/03139/00030/pdf/EPA03139_modern_nyelvoktatas_2016_1-2.pdf Klaudy Kinga1996. <i>A fordítás elmélete és gyakorlata</i> Budapest: Scholastica. Zachar Viktor: A szövegátalakítás megoldási típus a sajtófordításban. <i>Modern Nyelvoktatás</i> 2018. 2-3 sz. http://epa.oszk.hu/03100/03139/00036/pdf/EPA03139_modern_nyelvoktatas_2018_02-03.pdf		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Feladatok megbeszélése	Konkrét fordítási problémák megbeszélése.	
2. Általános szövegek fordítása I.	Egyéni és csoportmunka. Frontális megbeszélése.	
3. Általános szövegek fordítása II.	Egyéni fordítási feladat. Frontális elemzés.	
4. Szépirodalmi szövegek fordítása.	Egyéni és csoportmunka. Frontális megbeszélése.	
5. Esszé szöveg fordítása.	Konkrét fordítási problémák megbeszélése.	
6. Fordításkritikai szempontok a fordításban.	Konkrét fordításváltozatok összehasonlító vizsgálata. Frontális munka.	
7. A fordítások értékelése.	Konkrét fordítási problémák megbeszélése.	
Könyvészet Klaudy Kinga1996. <i>A fordítás elmélete és gyakorlata</i> Budapest: Scholastica.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	1. Megfelelő szaktudás.	1. Szóbeli vizsga	50%
	2. Terminusok szakszerű használata		
	3. Szakirodalmi ismeret		
	4. Az ismeretek megfelelő alkalmazása		
10.5 Szeminárium	A kijelölt fordítás feladatok elvégzésének minősége, félévi szemináriumi tevékenység.	2. Félévi dolgozat és szemináriumi tevékenység	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A szemináriumokon és az előadásokon való rendszeres jelenlét (szemináriumon minimum 80%-os jelenlét, előadáson minimum 50%-os jelenlét). A zárthelyi dolgozat megírása a szorgalmi időszakban, a félévi fordítások benyújtása. Hogyha a szóbeli jegy nem éri el az ötöst, nem adódik össze a szemináriumi jeggyel, és a hallgatónak újra részt kell vennie a szóbeli vizsgán.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
							

Kitöltés időpontja:
2025.01.29.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 02. 15

Intézetigazgató:

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.